

Norges vassdrags- og energidirektorat
nve@nve.no
[Postnr, sted]

Dato: 18.12.2025
Vår ref.: TRTA/1615040-1
Deres ref.: 202218289-8

Krav om omgjøring av eksisterende konsesjon til Harpefossen kraftverk - Søknad om ny frist og annen oppfølging fra vår side

Viser til krav om omgjøring av eksisterende konsesjon til Harpefossen kraftverk og vårt forslag om selv å søke om nytt manøvreringsreglement (vårt brev av 22.3.23). NVE har vært positive til dette forslaget, som et alternativ til å sette i gang en omgjøringsprosess. Frist for å sende inn søknad om nytt reglement ble først satt til utgangen av 2024 (NVE-brev av 17.4.23), og deretter forlenget til utgangen av 2025 (NVE-brev av 9.1.25). En forutsetning for søknaden var at et arrangement for minstevannslipp kunne etableres, og at ulike størrelser av vannslipp ble dokumentert som grunnlag for myndigheter og høringsparters vurdering.

Som det redegjøres for nedenfor, har denne forutsetningen ikke latt seg oppfylle. Vi foreslår nå å følge opp kravet om omgjøring på annen måte.

Dagens status

Eksisterende dam har ingen luker som kan brukes til kontrollert minstevannslipp. Siden 2022 har det vært sett på muligheter for å etablere ny slippanordning, og en ferdig prosjektert løsning var klar i 2024. Samtidig har det pågått et prosjekt på ombygging av alle lukene i dammen. Med hensyn til rigg, adkomst og diverse tilpasninger måtte etablering av arrangement for minstevannslipp ses i sammenheng med dette prosjektet. Ved vår forrige søknad om utsettelse på å levere søknad om nytt reglement, var det forventet at ombyggingen skulle komme i gang i 2025, og at vi kunne få testet ulike vannslipp innen oktober 2025. Dette har ikke latt seg gjøre fordi

ytterligere utredninger har endt opp med at det må bygges helt ny dam – ikke bare ombygging og rehabilitering av luker. Prosjekt ny dam er nå under utvikling, men det er fortsatt for tidlig å si noe om forventet oppstart.

Arrangement for minstevannslipp har en estimert kostnad på 5-6 mill kr, men kan ikke brukes i ny dam. Vi mener derfor det er en uforholdsmessig kostnad, og lite bærekraftig ressursbruk, å bygge dette for relativt kortvarig bruk i den gamle dammen.

Behov for mer kunnskap

Kravene i omgjøringssaken er i hovedsak knyttet til gyte- og oppvekstområder for storørret og behov for minstevannføring på strekning mellom dam og kraftverksutløp, samt at det bør gjennomføres biologiske undersøkelser med tanke på andre forbedringstiltak. På befaring sammen med Statsforvalteren i 2018 ble det observert endel ungfisk og vurdert at strekningen har potensiale som gyte- og oppvekstområde. Ved befaringen var det også et vannslipp på ca 1m³/s (lekkasje fra ene flomluka), og Statsforvalterens vurdering var at et minstevannslipp av denne størrelsen gir betydelig miljøforbedring (jf. brev fra Statsforvalteren, med kopi til NVE, av 28.02.22). I 2024 ble strekningen undersøkt ved elfiske på to stasjoner. Lave tettheter av ørret ble påvist, men vanskelige forhold ga stor usikkerhet. Det er stort behov for nye undersøkelser som kan gi mer kunnskap om ørretrekrutteringen, og ikke minst forekomst av egnet gytesubstrat og eventuelt behov for ny tilførsel av gytegrus.

Forslag til ny oppfølging av omgjøringskravet

Vi foreslår at Hafslund Kraft i løpet av våren 2026 søker om et prøvereglement for en 5-års periode med et kontinuerlig minstevannslipp på minst 1 m³/s (gjennom eksisterende flomluker som ikke gir mulighet for finjusteringer og testing av eksakte størrelser). Perioden må brukes til å skaffe mer kunnskap om potensiale og flaskehalser for rekruttering av storørret på minstevannstrekningen, og muligheter for forbedringstiltak. Denne kunnskapen vil deretter være et viktig grunnlag ved søknad om nytt, varig reglement når ny dam og arrangement for minstevannslipp er etablert.

Mer detaljer må selvsagt komme i en eventuell søknad om prøvereglement, men vi vil først gjerne ha NVE's tilbakemelding på om dette kan være en mulig måte å følge opp omgjøringskravet.

Vi er klar over at fristen for å nå miljømålet godt økologisk potensial er 2027, men vil påpeke at lekkasjen på ca. 1 m³/s, som har pågått helt siden 2018 og fortsatt vedvarer, gir god økologisk effekt og sikrer at strekningen har et fungerende akvatisk økosystem (som er minstekravet til godt økologisk potensial).

Med vennlig hilsen
Hafslund Kraft AS

Trond Taugbøl
Senior miljørådgiver

Trond.Taugbol@hafslund.no

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og ekspedert uten underskrift